

45726 - Komisyonculuğun Hükümü

Soru

Komisyonculuğun Hükümü nedir? Komisyoncunun aldığı mal helal mı?

Detaylı cevap

Allah’a hamd olsun.

Komisyonculuk/Aracılık tanımı

Komisyonculuk: Alıcı ile satıcı arasında yapılan tanıştırma ve uzlaştırma hizmetidir.

Komisyoncu: Satışın gerçekleşmesi için alıcı ile satıcı arasında rol oynayan kişidir. Onun görevi satıcıya fiyatları bildirmekle alıcıya ürünleri göstermektir. (el Mevsua el Fıkhiye 10/151)

Birçok kişi alışverişte pazarlık yöntemini bilmediği gibi birçok kimse ürünün kusurları hususundan farkında olması ve ince detaylarını bilecek derecede bilinçli olmaz. Birçok kimse de alış veriş kendisi yapmaya vakti olmaz. Bu nedenlerle komisyonculuk ihtiyaç duyulan bir meslek olup hem müşteri hem satıcı hem de aracı için yararlı bir iştir.

Bu bağlamda aracı, alıcı ile satıcı arasında olan konuda deneyim sahibi olması gerekir. Aksi takdirde bir tarafa zarar verecektir. Aynı şekilde aracı, güvenilir ve dürüst olması gerekir. Bir tarafı diğer tarafın aleyhine kayırmaması gerekir. Ürünün tüm kusurları ve özelliklerini olumlu ve olumsuz yönlerini eksiksiz belirtmesi gerekir.

Başta İmam Malik olmak üzere birçok imam aracılık karşılığında ücret alınmasının caiz olduğunu söylemişlerdir. (el Mudavvane 3/466)

İmam Buhari kitabında şöyle başlık atmıştır: “Aracılık ücreti hakkında bab”

İbn Sirin, Ata, İbrahim, el Hasan; aracılık ücreti hakkında bir sakınca görmemişlerdir.

İbn Abbas şöyle dedi: “Bu elbiseyi sat, şu kadar fiyattan daha fazlası senindir.” Demek caizdir.

İbn Sirin: “Bu malı şu kadara sat, elde edilen kazanç senindir”, veya “kazancı aramızda paylaşalım” demesinde sakınca yoktur.

Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem şöyle dedi: “Müslümanlar kendi aralarında belirledikleri şartlara uyarlar”

İbn Kudame, el Muğni 8/42’de şöyle demiştir:

Bir elbise alımı için bir ücret karşılığında bir komisyoncuyla anlaşmak caizdir. Bu konuda İbn Sirin , Ata, Nehai aynı görüştedir.

Bir zaman dilimi için aracılık hizmeti alınabilir. Örnek olarak on gün süreyle şu kadar ücret karşılığında aracılık anlaşması yapılabilir. Şayet zamandan bağımsız bir iş bitimi karşılığında veya her Bin TL için belirli bir oran verilirse de geçerlidir.

Belirli bir elbisenin satışı için aracılık anlaşması yapılabilir Şafii bu görüşü desteklemiştir. Çünkü bu işlem mübah bir iş olup ve vekalet caizdir. Alımda olduğu gibi satışta da caizdir.

Daimi Fetva Kurulu’na şöyle soruldu: Üretici firmaların ürünlerini pazarlayan bir aracılık ofisinin sahibiyim. Firmalar bana numune gönderirler bende bunu piyasadaki tüccarlara pazarlamaktayım. Bunun karşılığında bir komisyon almaktayım. Bu caiz mi?

Cevap: Durum anlattığınız gibi ise aracılık ücreti almanız caiz olup bunun hiçbir günahı yoktur. (Fetava Lecne Daime 13/125)

Şeyh İbn Baz’a şöyle soruldu: Bir konut veya işyeri kiralamak isteyen bir kimse için araştırma ve bulma karşılığında ücret vermenin veya talep etmenin hükmü nedir?

Cevap: Bu konuda sakınca yoktur. Zira burada müşterinin istediği özelliklerde bir konut veya işyeri bulunması için uğraş vardır. Şayet müşterinin isteği üzerine bir ev bulunur ve sahibi ile anlaşma sağlanmasına katkıda bulunursa aracılık ücretini hak eder. Önemli olan bu konuda herhangi bir aldatma olmaması ve tamamen doğruluk ve güvenirlik esasında olmasıdır.

Zira ticaret her iki tarafa bir aldatma veya haksızlık yapılmamış doğru ve dürüst bir şekilde yapılmışsa hayır üzerindesiniz. (Fetava Şeyh İbn Baz 19/358)

En iyisini Allah bilir.